

עלתה על סיפון הבלוקצ'יין: חברת נמלי ישראל השיקה פיילוט חדשני להנפקת שטרי מטען

מערכת הבלוקצ'יין הניסיונית של חנ"י אמורה לאפשר מעקב אחרי שטר המטען מהנפקתו ועד למסירת הסחורות בנמל היעד, באופן יעיל, חסכוני ובטוח יותר • בפרויקט הפיילוט, שהוקם בהשקעה של מאות אלפי שקלים, שותפות גם צים, אדמה וחברות נוספות

25.02.2020 רועי קציר

🔍 -א +א

סחורות בנמל אשדוד / צילום: איל יצהר

חברת נמלי ישראל (חנ"י) הממשלתית, האחראית על פיתוח נמלי הים המסחריים של ישראל, התחילה השבוע בפרויקט פיילוט חדשני להעברת שטרי מטען בטכנולוגיית בלוקצ'יין המבוססת על פרוטוקול את'ריום תאגידי (*Enterprise Ethereum*). בפרויקט הפיילוט, שעשוי להימשך עד שנה, הושקעו עד כה מאות אלפי שקלים.

בתהליך העברת שטר המטען הראשון במערכת השתתפו חברת הספנות צים, שכבר השיקה בשנה שעברה שטר מטען אלקטרוני מבוסס בלוקצ'יין בפלטפורמה אחרת; חברת האגרוכימיה אדמה, הנמצאת בבעלות כמצי'ינה הסינית; חברת השילוח *Damco*; וכן מפעילת מערכת קהילת הים באוקראינה, *PPL 33-35*. הפתרון הטכנולוגי למערכת סופק על ידי חברת מיקרוסופט. על פי הודעת חנ"י, "מטרת המיזם לשפר את כושר התחרות של המשק הישראלי באמצעות ייעול תהליכי השינוע (נמל ללא ניירת) וחיסכון בתשומות בתהליכי הסחר, תוך התייחסות לכל שרשרת האספקה הלוגיסטית".

במסגרת הפיילוט הונפק אלקטרונית על ידי צים שטר מטען, שהועבר ליצואן וממנו ליבואן באוקראינה באמצעות חברת דמקו. המערכת אפשרה בכל רגע לצפות בגוף שהחזיק בשטר המטען האלקטרוני במקביל לסטטוס הלוגיסטי של המטען (כניסתו לנמל, טעינתו לאניה וכדומה). לדברי חנ"י, "בפרויקט שותפים נוספים מישראל ומהעולם, שגם איתם יבוצע תהליך דומה בהמשך". הפיילוט מבוצע במסגרת חברותה של חנ"י בארגון הבינלאומי של מערכות קהילת הים, *IPCSA*.

"מקווים להרחיב את השירות לכלל החברות"

טכנולוגיות הבלוקצ'יין, שיישומן הראשון והגדול ביותר עד היום היה במטבע הדיגיטלי ביטקוין, מוטמעות בשנים האחרונות במערכות של ארגונים שונים בעולם, בין השאר, לצורכי מעקב אחרי מוצרים, חומרים או נכסים המועברים ברשתות לוגיסטיות או שרשראות אספקה באופן מאובטח. השימוש בטכנולוגיות אלה, המבוססות על מסדי נתונים מבוזרים (*DLT*), אמור להביא לחיסכון משמעותי בזמן ובכסף עבור חברות הלוגיסטיקה והשילוח, לצד שמירה על רמת אבטחת מידע גבוהה ומניעת זיופים. בניגוד לביטקוין, מערכות בלוקצ'יין פרטיות, כמו מערכת שטרי המטען הניסיונית שהשיקה חנ"י, אינם קשורים למטבעות דיגיטליים, והרשומות המשותפות בהן אינן פתוחות ונגישות לכל אחד, אלא אך ורק למשתמשים בעלי הרשאה במערכת.

מערכת הבלוקצ'יין הניסיונית של חנ"י פותחה במסגרת פרויקט תס"ק-ים, המספק תשתית ניהולית וטכנולוגית לתהליכי הסחר האלקטרוניים בין כל הגופים הפועלים בקהילת הסחר הימי בישראל: נמלי הים, המכס, סוכני אניה, סוכני מכס, משלחים בינלאומיים, יבואנים, יצואנים וחברות תובלה, וכן גופים במעגל הרחב יותר הקשור לסחר, כמו משרדי

ממשלה, צה"ל ומשטרת ישראל. פרויקט תס"ק-ים מופעל על ידי מינהלת משותפת, שבראשה עומדים רשות הספנות והנמלים במשרד התחבורה ומינהל המכס במשרד האוצר.

שטר מטען הוא מסמך שמנפיקה חברת הובלה לאישור קבלתן של סחורות מסוימות לשם הובלתן ליעד מוגדר, בעיקר בסחר הבינלאומי. בתחום ההובלה הימית, השטר מונפק על ידי המוביל הימי בגין הסחורות שנמסרו לו להובלה. בשטר המטען מפורטים הסימנים העיקריים הדרושים לזיהוי הסחורות ומידע על מספר החבילות, הכמות או המשקל של הסחורות ומצבן, כולל דרישות המתייחסות לטיפול במטען (כמו חומר מסוכן, שמירת דרגת קירור במכולות קירור, ועוד). שטר מטען הוא סחיר וניתן להסבה, אלא אם כן צוין עליו שאינו סחיר. לעתים משמש שטר המטען בטוחה לתשלום עבור הסחורות. כך למשל, בשיטת תשלום מסוג אשראי דוקומנטרי, כנגד הסבת שטר המטען על ידי המוכר לבנק, מחויב הבנק לשלם למוכר את תמורת המטען.

לדברי חנ"י, "טכנולוגיית הבלוקצ'יין מאפשרת ביזור הרשומות בין השותפים - דבר שמצמצם מאוד את האפשרות לחדור ולשנות את נתוני הרשומות, ובכך מאפשר לשמור על רמת אבטחת מידע גבוהה שלה זקוקים המשתמשים בשטר המטען". בחברה מציינים כי זוהי הפעם הראשונה שבה פיילוט כזה נעשה על ידי חברה ממשלתית.

לדברי שלמה ברימן, מנכ"ל חנ"י, "ישראל ידועה בעולם כסטארט-אפ ניישן, ואנחנו בחנ"י גאים להיות בין המובילים בסטארט-אפ חלוצי בתחום זה. אנו פועלים לקדם כל טכנולוגיה שמטרתה לייעל ולשפר את השירות לטובת כל נותני ומקבלי השירותים בנמלים, ובכלל זה גם תחום שטרי המטען - תחום שבו נוצר צורך משמעותי לייעול והגנה מצד הלקוחות. אנו מקווים שהפיילוט יצליח ושנוכל להרחיב את השירות לכלל החברות".

לכתבה המלאה: <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001319741>